

У К Р А Ї Н А

Р О З П О Р Я Д Ж Е Н Н Я

Мукачівського міського голови

07.04.2020

Мукачево

№ 140

Про організацію радіаційного та хімічного спостереження на території Мукачівської міської об'єднаної територіальної громади

З метою підвищення готовності органів управління і сил цивільного захисту до функціонування в умовах надзвичайних ситуацій, відповідно п.8 ч.2 ст.19, ст.35 Кодексу цивільного захисту України, наказу Міністра внутрішніх справ України від 27.11.2019 року № 986 „Про затвердження Методики спостережень щодо оцінки радіаційної та хімічної обстановки”, керуючись п.19, 20 ч.4 ст.42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»:

1. Створити розрахунково-аналітичну групу Мукачівської міської об'єднаної територіальної громади та затвердити її склад, згідно з додатком 1 до цього розпорядження.

2. Затвердити Положення про розрахунково-аналітичну групу Мукачівської міської об'єднаної територіальної громади, згідно з додатком 2 до цього розпорядження.

3. Затвердити Положення про пост радіаційного та хімічного спостереження, згідно з додатком 3 до цього розпорядження.

4. Затвердити перелік постів радіаційного та хімічного спостереження на території Мукачівської міської об'єднаної територіальної громади, згідно з додатком 4 до цього розпорядження.

5. Керівникам підприємств, установ та організацій Мукачівської міської об'єднаної територіальної громади (згідно переліку за додатком 4), своїми наказами створити організаційно – штатну структуру постів радіаційного і хімічного спостереження, вжити заходів щодо їх оснащення необхідною документацією, приладами та обладнанням для організації роботи.

6. Розпорядження міського голови від 18.01.2017 року №155 «Про організацію радіаційного та хімічного спостереження на території міста Мукачева» (зі змінами) вважати таким, що втратило чинність.

7. Контроль за виконання цього розпорядження покласти на відділ з питань надзвичайних ситуацій, мобілізаційної та оборонної роботи Мукачівської міської ради.

Міський голова

А. БАЛОГА

Додаток 1 до
Розпорядження Мукачівського
міського голови
від 07.04.2010 № 140

Склад
розрахунково-аналітичної групи Мукачівської міської об'єднаної
територіальної громади

Начальник розрахунково-аналітичної групи:

Карпик Валентина Павлівна - начальник відділу з питань надзвичайних ситуацій, мобілізаційної та оборонної роботи Мукачівської міської ради

Члени розрахунково-аналітичної групи:

Костенко Володимир Вікторович - головний спеціаліст відділу з питань надзвичайних ситуацій, мобілізаційної та оборонної роботи Мукачівської міської ради

Чикун Віктор Михайлович - директор Мукачівської МР філії ДУ «Закарпатський обласний лабораторний центр МОЗУ» (за згодою)

Товтин Ярослав Михайлович - завідувач відділення організації санітарно-гігієнічних досліджень Мукачівської МР філії ДУ «Закарпатський обласний лабораторний центр МОЗУ» (за згодою)

Малахов Віктор Олександрович - начальник відділу Держнагляду за дотриманням санітарного законодавства Мукачівського управління Держспоживслужби (за згодою)

Матківський Роман Володимирович - головний фахівець Мукачівського МРВ УДСНС в Закарпатській області (за згодою)

Бобуняк Наталія Федорівна - заступник начальника управління освіти, молоді та спорту Мукачівської міської ради

Цифра Володимир Іванович - начальник відділу загальної середньої та позашкільної освіти управління освіти, молоді та спорту Мукачівської міської ради

Керуючий справами виконавчого комітету

О. ЛЕНДЕЛ

Додаток 2 до
Розпорядження Мукачівського
міського голови
від 07.04.2020 № 140

ПОЛОЖЕННЯ
про розрахунково-аналітичну групу
Мукачівської об'єднаної територіальної громади

I. Загальні положення

1.1. Положення розроблено згідно з вимогами Кодексу цивільного захисту України, Положенням про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 року №11, наказу Міністра внутрішніх справ України від 27.11.2019 року № 986 „Про затвердження Методики спостережень щодо оцінки радіаційної та хімічної обстановки”, наказу Міністра з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 11 серпня 2010 року № 649 „Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації роботи поста радіаційного і хімічного спостереження”.

1.2. Розрахунково-аналітична група (далі – РАГ) Мукачівської міської об'єднаної територіальної громади – це формування цивільного захисту, що здійснює збирання, опрацювання, аналіз та збереження інформації про радіаційну та хімічну обстановку для органів управління Мукачівської ланки єдиної державної системи цивільного захисту.

1.3. РАГ безпосередньо підпорядковується Мукачівському міському голові.

II. Завдання розрахунково-аналітичної групи Мукачівської міської об'єднаної територіальної громади

2.1. На розрахунково-аналітичну групу покладається виконання таких основних завдань:

- 1) прогнозування можливої радіаційної та хімічної обстановки при аваріях на радіаційно- та хімічно небезпечних об'єктах;
- 2) визначення можливих втрат населення при радіаційних та хімічних аваріях;
- 3) отримання даних про метеорологічну обстановку від Закарпатського обласного центру з гідрометеорології;

4) збір та узагальнення інформації про фактичну радіаційну і хімічну обстановку, отриману від постів радіаційного і хімічного спостереження (надалі – ПРХС) та диспетчерських служб (надалі – ДС);

5) оцінка радіаційної і хімічної обстановки та підготовка пропозицій щодо захисту населення територіальної громади при загрозі та виникненні надзвичайної ситуації, пов'язаної з викидом (виливом) у довкілля небезпечних хімічних та радіоактивних речовин;

6) ведення карти прогнозованої та фактичної радіаційної і хімічної обстановки;

7) підготовка донесень та ведення звітних документів про фактичну радіаційну та хімічну обстановку.

2.2. У своїй діяльності РАГ керується законодавчими та нормативно-правовими актами у сфері цивільного захисту, розпорядженнями міського голови та цим Положенням.

2.3. РАГ забезпечується засобами зв'язку, обчислювальною технікою, картами, відповідними методиками з оцінки та прогнозування радіаційної та хімічної обстановки, формами звітних документів, канцелярським приладдям, тощо за рахунок місцевого бюджету.

III. Порядок роботи розрахунково-аналітичної групи

3.1. У повсякденному режимі функціонування Єдиної державної системи цивільного захисту (надалі – ЄДС ЦЗ) із спеціалістами РАГ проводяться планові заняття з виконання завдань в умовах надзвичайної ситуації. Безпосередньо за підготовку РАГ до дій за призначенням відповідає начальник групи.

3.2. При переведенні ЄДС ЦЗ у режим підвищеної готовності або при загрозі виникнення надзвичайної ситуації, пов'язаної з викидом (виливом) у довкілля небезпечних хімічних та радіоактивних речовин, спеціалісти РАГ прибувають у центри управління в надзвичайних ситуаціях і здійснюють наступні заходи:

- уточнюють порядок передачі інформації про радіаційну та хімічну обстановку від ПРХС та ДС;
- вивчають топографічні особливості місцевості;
- отримують дані про метеорологічну обстановку;
- здійснюють прогнозування та оцінку можливої радіаційної та хімічної обстановки;
- розраховують середню щільність населення;
- готують пропозиції щодо захисту населення при загрозі виникнення надзвичайної ситуації, пов'язаної з викидом (виливом) у довкілля небезпечних хімічних та радіоактивних речовин;
- наносять прогнозовану радіаційну та хімічну обстановку на карту;
- подають прогноз радіаційної та хімічної обстановки та пропозиції щодо захисту населення.

Надалі начальник РАГ організує цілодобове чергування спеціалістів групи.

3.3. При переведенні ЄДС ЦЗ у режим надзвичайної ситуації або при виникненні надзвичайних ситуацій, пов'язаної з викидом (вилівом) у довкілля небезпечних хімічних і радіоактивних речовин, спеціалісти РАГ виконують наступні заходи:

- отримують дані про метеорологічну обстановку;
- збирають та узагальнюють інформацію про фактичну радіаційну обстановку (потужність експозиційної (еквівалентної) дози іонізуючого випромінювання, час та місце її вимірювання) та хімічну обстановку (назва та концентрація небезпечної хімічної речовини, час і місце її вимірювання) від ПРХС та ДС;
- здійснюють оцінку радіаційної і хімічної обстановки;
- наносять на карту інформацію про фактичну радіаційну та хімічну обстановку (місце та час виникнення аварії, зони радіаційного та хімічного забруднення);
- готують пропозиції щодо захисту населення;
- передають узагальнену інформацію про фактичну радіаційну та хімічну обстановку до РАГ Закарпатської області;
- подають начальнику ЦЗ узагальнену інформацію про радіаційну та хімічну обстановку та пропозиції щодо захисту населення.

3.4. РАГ здійснює прогнозування хімічної обстановки з використанням Методики прогнозування наслідків виливу (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті.

3.5. Під час оцінки хімічної обстановки визначаються наслідки хімічного забруднення та аналізується вплив цих наслідків на населення.

Наслідки хімічного забруднення залежать від масштабу, ступеня небезпеки та терміну дії хімічного забруднення.

Масштаб хімічного забруднення характеризується глибиною розповсюдження хмари небезпечних хімічних речовин (надалі – НХР) (глибиною та площею зони хімічного забруднення).

Ступінь небезпеки хімічного забруднення визначається за можливими втратами населення, кількістю будинків, майна і техніки, які можуть бути забруднені НХР.

Термін дії хімічного забруднення залежить від часу підходу хмари НХР до заданого об'єкта, терміну випарювання НХР на місцевості і терміну забруднення НХР водоймищ.

Під час проведення аналізу впливу наслідків хімічного забруднення на населення враховується кількість уражених людей та кількість будинків, майна і техніки, забруднених НХР.

3.5. Під час оцінювання радіаційної обстановки визначаються наслідки радіаційного забруднення та аналізується вплив цих наслідків на населення.

Наслідки радіаційного забруднення залежать від масштабу радіаційного забруднення та потужності експозиційної (еквівалентної) дози іонізуючого випромінювання.

Масштаб радіоактивного забруднення характеризується довжиною, шириною та площею зони радіоактивного забруднення.

Під час проведення аналізу впливу наслідків радіоактивного забруднення на населення визначається кількість людей, які отримали дози опромінення, та кількість будинків, майна і техніки, забруднених радіоактивними речовинами.

3.6. До пропозицій щодо захисту населення в зонах радіаційного та хімічного забруднення входять:

- висновки з оцінки радіаційної та хімічної обстановки (масштаби забруднення, кількість уражених людей, кількість будинків, майна і техніки, забруднених радіоактивними та небезпечними хімічними речовинами);
- порядок використання колективних та індивідуальних засобів захисту для населення;
- режими радіаційного захисту населення;
- найбільш оптимальні маршрути евакуації населення;
- сили та засоби для проведення санітарної обробки людей та місце її проведення;
- сили та засоби для проведення спеціальної обробки техніки, майна та одягу, місце її проведення.

IV. Обов'язки посадових осіб розрахунково-аналітичної групи

Функціональні обов'язки начальника розрахунково-аналітичної групи

Начальник РАГ підпорядковується Мукачівському міському голові. Він є безпосереднім начальником всього особового складу групи і відповідає за готовність групи до своєчасного виконання завдань, покладених на РАГ.

Начальник РАГ зобов'язаний:

- досконало знати методи прогнозування та оцінки радіаційної і хімічної обстановки, режими радіаційного захисту сил ЦЗ і населення;
- знати вимоги керівних документів, вміти користуватись таблицями для кодування інформації;
- організовувати підготовку особового складу групи;
- при виконанні завдань, пов'язаних з практичною роботою, постійно знати, в необхідному об'ємі, оперативно-тактичну обстановку;
- організувати своєчасний прийом, обробку і узагальнення даних про райони аварій, руйнувань на хімічно небезпечних об'єктах, які використовують ХНР, а також даних радіаційної і хімічної розвідки та метеорологічної обстановки;
- постійно знати та глибоко аналізувати прогножуючу та фактичну радіаційну і хімічну обстановку, своєчасно доповідати її керівництву, інформувати керівника міської ланки ЦЗ;
- ставити конкретні завдання особовому складу РАГ, виходячи із обстановки на проведення розрахунків і підготовку необхідних вихідних даних для оцінки радіаційної та хімічної обстановки;
- контролювати роботу особового складу групи.

На основі даних прогнозу обстановки готувати пропозиції щодо:

- видачі сигналів “Радіаційна небезпека”, “Хімічна тривога” визначеним об’єктам господарювання;
- встановлення режимів радіаційного захисту при проведенні аварійно-рятувальних робіт формуваннями ЦЗ і для населення;
- маршрутів переміщення і можливих доз опромінення формуваннями ЦЗ;
- глибини та площі радіоактивного (хімічного) зараження, чисельності населення, розміщеного на цій площі;
- найбільш доцільних режимів (варіантів) дій формувань цивільного захисту (населення) в умовах реальної радіаційної (хімічної) обстановки;
- своєчасно доповідати начальникові ЦЗ інформацію щодо радіаційної та хімічної обстановки.

Функціональні обов’язки спеціаліста з оцінки хімічної обстановки

Спеціаліст з оцінки хімічної обстановки зобов’язаний:

- здійснювати довгострокове, аварійне прогнозування можливої хімічної обстановки та визначати можливі втрати населення при хімічних аваріях;
- отримувати дані про метеорологічну обстановку від Закарпатського обласного гідрометеорологічного центру;
- вивчати топографічні особливості місцевості;
- розраховувати середню щільність населення;
- збирати та узагальнювати інформацію про фактичну хімічну обстановку від диспетчерських служб та постів радіаційно-хімічного спостереження;
- проводити оцінку хімічної обстановки;
- розробляти пропозиції щодо захисту населення у зоні хімічного забруднення та доповідати їх керівнику РАГ;
- готувати донесення та вести звітні документи про хімічну обстановку.

Функціональні обов’язки спеціаліста з оцінки радіаційної обстановки

Спеціаліст з оцінки радіаційної обстановки зобов’язаний:

- визначати за даними прогнозу радіаційної обстановки при аварії на АЕС кількість населення, яке потрапляє у зону радіаційного забруднення;
- збирати та узагальнювати інформацію про фактичну радіаційну обстановку від ДС та ПРХС;
- проводити оцінку радіаційної обстановки;
- розробляти пропозиції щодо захисту населення у зоні радіаційного забруднення та доповідати їх начальникові РАГ;
- вести карту прогнозованої та фактичної радіаційної обстановки;

- готувати донесення та вести звітні документи про радіаційну обстановку.

Керуючий справами виконавчого комітету

О. ЛЕНДЄЛ

Додаток 3 до
Розпорядження Мукачівського
міського голови
від 07.04.2020 № 140

ПОЛОЖЕННЯ **про пост радіаційного та хімічного спостереження**

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення розроблено згідно з вимогами Кодексу цивільного захисту України, Положенням про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 року №11, наказу Міністра внутрішніх справ України від 27.11.2019 року № 986 „Про затвердження Методики спостережень щодо оцінки радіаційної та хімічної обстановки”, наказу Міністра з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 11 серпня 2010 року № 649 „Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації роботи поста радіаційного і хімічного спостереження”.

1.2. Пост радіаційного та хімічного спостереження (далі - ПРХС) – це формування цивільного захисту, що здійснює періодичне або постійне радіаційне та хімічне спостереження відповідно до встановлених завдань.

1.3. Пости радіаційного і хімічного спостереження створюються розпорядженням міського голови та наказами керівників підприємств, установ і організацій у порядку, визначеному чинним законодавством.

1.4. До складу ПРХС входять: начальник поста, 1-3 спостерігачі за радіаційною та хімічною обстановкою.

1.5. У своїй діяльності ПРХС керується законодавчими та нормативно-правовими актами у сфері цивільного захисту та цим Положенням.

1.6. Забезпечення ПРХС приладами радіаційної та хімічної розвідки, засобами індивідуального захисту та засобами зв'язку здійснюється за рахунок підприємств, установ та організацій (далі – суб'єкти), на базі яких вони створені.

Для виконання окремих завдань ПРХС за рахунок суб'єкта, можуть оснащуватися автомобілями, у тому числі спеціально обладнаними. Підготовка особового складу постів радіаційного та хімічного спостереження здійснюється фахівцями навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Закарпатської області.

1.7. Для ведення радіаційного та хімічного спостереження рекомендується таке оснащення поста:

- прилад радіаційної розвідки – 1 комплект;
- прилад хімічної розвідки – 1 комплект;
- засоби зв'язку та оповіщення;

- засоби індивідуального захисту (фільтрувальний протигаз з протигазовими коробками для захисту від небезпечних хімічних речовин, респіратор протипиловий, захисний костюм).

II. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПРХС

2.1. Основними завданнями ПРХС є:

- своєчасне виявлення радіоактивного та хімічного забруднення територій в межах зони відповідальності поста;
- подання сигналів „радіаційна небезпека”, хімічна тривога”;
- інформування керівника об’єкта та розрахунково – аналітичної групи про радіоактивне та хімічне забруднення територій у зоні відповідальності поста;
- контроль за зміною потужності дози іонізуючого випромінювання та концентрацією небезпечних хімічних речовин у межах зони відповідальності;
- відбір проб ґрунту, води, забруднених радіоактивними та небезпечними хімічними речовинами, та відправка їх у лабораторію.

2.2. Особовий склад ПРХС безпосередньо підпорядковується керівнику об’єкта, на якому він створений, і взаємодіє з організаціями та закладами державної системи моніторингу, підрозділами гідрометеорологічної служби та лабораторіями.

III. ПОРЯДОК РОБОТИ ПРХС

3.1. У повсякденному режимі функціонування єдиної системи цивільного захисту України (далі – ЄСЦЗ України) із спеціалістами ПРХС проводяться заняття з підготовки до виконання завдань в умовах надзвичайної ситуації. Безпосередньо за підготовку ПРХС до дій за призначенням відповідає керівник об’єкта, на базі якого створено пост.

3.2. При переведенні ЄСЦЗ України у режими: підвищеної готовності, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану за рішенням керівника об’єкта особовий склад ПРХС прибуває на місце розгортання поста, перевіряє справність та комплектність приладів радіаційної та хімічної розвідки, у встановлені терміни здійснює метеорологічне, радіаційне та хімічне спостереження.

3.3. У разі реєстрації потужності еквівалентної дози 0,05 мР/год (0,5 мкЗв/год) і вище, появи аномальних явищ (кольорові хмари або підозрілих крапель на ґрунті, рослинах, поверхнях будівель), черговий спостерігач негайно інформує телефоном керівника установи, начальника відділу з питань надзвичайних ситуацій, мобілізаційної та оборонної роботи Мукачівської міської ради (5-44-72), чергового Мукачівського МРВ УДСНС України у Закарпатській області (3-12-40, 101).

3.4. Після інформування черговий спостерігач за допомогою приладів радіаційної та хімічної розвідки та шляхом відбору проб уточнює потужність

доза на місцевості, тип та концентрацію небезпечної хімічної речовини в повітрі, здійснює відбір проб забрудненого ґрунту для дослідження в лабораторії, уточнює метеорологічні дані і протягом однієї години надсилає черговому ДСНС письмове повідомлення про радіоактивне та хімічне забруднення.

3.5. Отримані дані про стан радіаційної і хімічної обстановки черговий спостерігач поста заносить у журнал радіаційного і хімічного спостереження.

IV. Функціональні обов'язки посадових осіб, які входять до складу ПРХС

4.1. Начальник ПРХС:

Начальник поста радіаційного і хімічного спостереження підпорядковується керівнику об'єкта та зобов'язаний:

- 1) знати завдання, оснащення та можливості поста;
- 2) уточнити з керівником об'єкта межу зони відповідальності поста, періодичність радіаційного та хімічного спостереження, порядок оповіщення та зв'язку;
- 3) перевірити справність приладів радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю, засобів зв'язку та оповіщення;
- 4) довести до спостерігачів межу зони відповідальності поста, завдання щодо здійснення радіаційного та хімічного спостереження та порядку оповіщення та зв'язку;
- 5) організувати чергування спостерігачів на посту;
- 6) при необхідності організувати інженерне обладнання поста;
- 7) доповісти керівнику об'єкта про початок спостереження;
- 8) при виявленні радіоактивного або хімічного забруднення доповісти керівнику об'єкта, поінформувати розрахунково – аналітичну групу та організувати подальше спостереження;
- 9) організувати забезпечення джерелами живлення;
- 10) організувати проведення спеціальної обробки приладів радіаційної і хімічної розвідки, засобів зв'язку та засобів індивідуального захисту, а також санітарної обробки особового складу поста.

4.2. Черговий спостерігач:

Черговий спостерігач підпорядковується начальнику ПРХС та зобов'язаний:

- 1) перевірити справність та комплектність засобів індивідуального захисту, приладів радіаційної, хімічної розвідки і дозиметричного контролю, засобів зв'язку та оповіщення;
- 2) перевести засоби індивідуального захисту у стан „напоготові”;
- 3) на початку чергування та у встановлені терміни визначити напрямок та швидкість вітру, температуру повітря, зробити запис в журналі;
- 4) у встановлені терміни за допомогою приладів радіаційної та хімічної розвідки здійснювати радіаційне та хімічне спостереження;

5) при виявленні радіоактивного забруднення перевести засоби захисту у стан готовності , подати сигнал „радіаційна небезпека”, доповісти начальнику поста;

6) при виявленні хімічного забруднення подати сигнал „хімічна тривога”, перевести засоби захисту у стан готовності, доповісти начальнику поста;

7) після виявлення радіоактивного або хімічного забруднення, а також при різких змінах метеорологічних умов здійснити позачергові метеорологічні спостереження;

8) за вказівкою начальника поста взяти проби ґрунту, води, забруднених радіоактивними або небезпечними хімічними речовинами, для відправки на дослідження у радіометричну (хімічну) лабораторію;

9) вести записи у журнал радіаційного і хімічного спостереження.

Керуючий справами виконавчого комітету

О.ЛЕНДЄЛ

Додаток 4 до
Розпорядження Мукачівського
міського голови
від 07.04.2020 № 140

Перелік постів радіаційного та хімічного спостереження

Номер поста	Найменування підприємства, установи, організації, на базі яких створені пости РХС
1	Мукачівський МРВ Управління ДСНС України в Закарпатській області
2	Мукачівський відділ поліції ГУНП в Закарпатській області
3	Мукачівська МР філія ДУ «Закарпатський обласний лабораторний центр МОЗУ»
4	Управління муніципальної інспекції Мукачівської міської ради

Керуючий справами виконавчого комітету

О.ЛЕНДЄЛ